بسم الله الرحمن الرحيم

ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޤަވާއިދު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ (އެމް.ޑީ.ޕީ) ގެ އަސާސީ ޤަވާއިދާއި، ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވާ ޕާޓީގެ މެންބަރުން ކުރާ ކަންކަމާއި، ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަމުގައި މެންބަރުންނާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި، އެ ފިޔަވަޅުތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމަށް، ޕާޓީގެ އަސާސީ ޤަވާއިދުގެ 46 ވަނަ މާއްދާއާއި 96 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ޤަވާއިދެވެ.

(ށ) މި ޤަވާއިދަށް ކިޔާނީ " ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޤަވާއިދު" އެވެ.

މަޤްޞަދު 2. މި ޤަވާއިދުގެ މަޤްޞަދަކީ އަންނަނިވި ކަންކަން ޙާޞިލްކުރުމެވެ.

(ހ) އަސާސީ ޤަވާއިދާއި، މެންބަރުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާއި ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާ ޚިލާފަށް ކުރާ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަމާ ދޭތެރޭ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، އެފަދަ ޝަކުވާތައް ބަލައި، ތަޙުޤީޤުކޮށް، ފިޔަވަޅު އެޅުމާއި، ފިޔަވަޅު އަޅާ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން.

(ށ) ޕާޓީގެ މެންބަރުންނަކީ ޕާޓީގެ އަސާސީ ޤަވާއިދާއި، ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާއިދުތަކާއި، ޕާޓީގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާއި އަދި ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް ބަސްއަހާ، ތަރުބިއްޔަތު މެންބަރުން ކަމުގައި ހެދުމަށް ބާރުއެޅުން.

(ނ) ޕާޓީގެ މެންބަރަކާމެދު ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާ ބެލުމުގައި ހަމަހަމަކަމާއި އަމަލުކުރެވޭނެ ކަށަވަރުކޮށް، ދެފުށްފެންނަ ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން އެ ކަންކަން ކުރުން.

(ރ) ޕާޓީގެ މެންބަރަކާމެދު ޕާޓީން ފިޔަވަޅެއް އަޅާނަމަ އިންސާފުވެރިކަމާއެކު، ޑިމޮކްރެޓިކް ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން.

ޤަވާއިދު ހިނގާނެ ދާއިރާ 3. މި ޤަވާއިދު ހިނގާނީ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) އަސާސީ ޤަވާއިދުގައި، ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގައި، ނުވަތަ ޕާޓީގެ ޤަވާއިދެއްގައި ނުވަތަ އުޞޫލެއްގައި، ނުވަތަ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުމެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ޚިލާފަށް ޕާޓީގެ މެންބަރަކު ކުރާ ކަންކަމާއި ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަންކަން.

(ށ) ޕާޓީން ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން ޕާޓީގެ އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް.

ދެވަނަ ބާބު

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމު

ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ފަރާތްތައް

4. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅޭނީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ހ) ޝަކުވާ ހުށަހަޅާހިނދު ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ ދަފްތަރުގައި، ޕާޓީގެ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި ދަފްތަރު ކުރެވިފައިވާ މެންބަރުން.

(ށ) ޕާޓީއިން އަޅާ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން ޕާޓީން ވަކިކޮށްފައިވިޔަސް، ޕާޓީގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައި ނުވާ މެންބަރުން.

(ނ) ޕާޓީގެ ސަޕޯޓަރުންނެވެ.

ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނެ ކަންކަން

5. އަސާސީ ގަވާއިދުގައި، ނުވަތަ ޤާނޫނުއެއްގައި، ނުވަތަ ޕާޓީގެ ގަވާއިދެއްގައި ނުވަތަ އުސޫލެއްގައި ނުވަތަ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުމެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ޚިލާފަށް ކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ ނުކުރާ ކަމަކާމެދު މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ޝަކުވާ ބަލައިގަނެވޭނެ ފަރާތްތައް

6. (ހ) ޝަކުވާ ހުށަހަޅާހިނދު ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ ދަފްތަރުގައި، ޕާޓީގެ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި ދަފްތަރު ކުރެވިފައިވާ މެންބަރުން.

(ށ) ޕާޓީއިން އަޅާ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން ޕާޓީން ވަކިކޮށްފައިވިޔަސް، ޕާޓީގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައި ނުވާ މެންބަރުން.

ޝަކުވާ ހުށަހަޅާނެ ގޮތް

7. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު ނުވަތަ އެ ފޯމާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ފޯމަކުން، ޕާޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށެވެ.

(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެފައިވާ ފޯމު ޕާޓީގެ އިދާރާއަށް ނުވަތަ އީމެއިލް މެދުވެރިކޮށް ހުށަހެޅޭނެ އިންތިޒާމު ޕާޓީން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޝަކުވާ ހުށަހަޅަންވާނީ، ޝަކުވާއަށް ބާރުދޭ ހެކި، އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުން ނުވަތަ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ ޝަކުވާއާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު ހިމަނައިގެންނެވެ.

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު

8. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅޭނީ އަންނަނިވި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ހ) އަސާސީ ގަވާއިދާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޤާނޫނުން ތަބާވާންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި، ޕާޓީގެ ސިޔާސީ މިންގަނޑުތަކާއި ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާ ޚިލާފަށް ކުރާ ކަންކަމާއި ނުކުރާ ކަމަކާ ގުޅޭ ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެ ޝަކުވާ ބިނާކުރާ ކަމެއް ހިނގި ތާރީޚުން ފެށިގެން 06 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ނ) އަސާސީ ގަވާއިދާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ މެންބަރުން ތަބާވާންޖެހޭ އެންމެހައި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި، ޕާޓީގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާއި ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާ ހިލާފަށް ކުރި ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމެއް ކޮށްފައިވާ ސިއްރުންކަމަށްވިޔަސް، އެކަމެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ލިބިފައިވިޔަސް، އެކަމެއް ހިނގާތާ 06 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވުމުންނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ މުއްދަތު ގުނަންފެށޭނީ އެކަމެއްގެ މައުލޫމާތު ލިބުނު ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ޝަކުވާ ބެލުމުގެ މަރުޙަލާތައް

9. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ބަލައިގަނެ، ތަޙުޤީޤުކޮށް، ފައިސަލާ ކުރުމުގައި 4 (ހަތަރެއް) މަރުޙަލާއެއް އެކުލެވިގެންވެއެވެ.

(ހ) ރަޖިސްޓްރޭޝަން މަރުޙަލާ

(ށ) ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަރުޙަލާ

(ނ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން

(ރ) އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާ

ޝަކުވާ ބަލައިގަތުން

10. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޕާޓީއަށް ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތައް ބަލައިގަންނާނީ ޕާޓީގެ ރަޖިސްޓްރާރު ޖެނެރަލް ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރު ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ މީހަކެވެ.

ޝަކުވާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާއި ގޮތެއް ނިންމުން

11. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅުމާއެކު، އެ ޝަކުވާއަކާ ބެހޭގޮތުން އެންމެހައި ކަންކަން ބަލައި، ޝަކުވާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާއި، ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ދުވަހުން ފެށިގެން ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓްރާރު ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމަން ވާނެއެވެ.

(ށ) ޝަކުވާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމާއި ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރު ޖެނެރަލް ބަލަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވެފައިވޭތޯއެވެ.

1 ޝަކުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ މި ގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

2 ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާ ބިނާކޮށްފައިވަނީ މި ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

3 ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާ ރައްދުވަނީ މި ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތަކަށްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

4 ޝަކުވާ ހުށަހެޅިފައިވަނީ މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

5 ޝަކުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ މި ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

MDP

ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހެޅުން

12. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް ބަލައިނުގަތުމަށް ޕާޓީގެ ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީ ނިންމައިފިނަމަ، އަންނަނިވި ދެގޮތުން އެއް ގޮތަކަށް އަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) ޝަކުވާ ބަލައިނުގަތުމަށް ނިންމީ މި ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކަމެއް ފުރިހަމަވެފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން ނަމަ، އެ ކަމެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު އަލުން އެ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން.

(ނ) ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕާޓީގެ ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުން.

ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުމެއް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން މުރާޖަޢާކުރުން

13. (ހ) ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ގ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން، އެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ، ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުމެއް މުރާޖަޢާ ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ނުވަތަ އެ ފޯމާއި އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ފޯމަކުންނެވެ.

(ށ) ޑިސިޕްލިނަރީގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކެއް ބަލާނީ ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ މެންބަރަކެވެ.

(ނ) މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގެ ގޮތެއް ނިންމުމަށް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ކުރާ އެހެން އެއްވެސް މަސައްކަތްތަކުގައި، ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރި މެންބަރަކު ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) ޑިސިޕްލިނަރީ ޖުޑިޝަރީގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި އެ ޝަކުވާއަކީ ބަލައިގަންނަންޖެހޭ ޝަކުވާއެއްކަމަށް ޕާޓީގެ ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ނިންމައިފިނަމަ، އެ ޝަކުވާއެއް ބަލައިގަތުމަށް ޑިސިޕްލިނަރީއަށް ފޮނުވާނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން މައްސަލަ ބެލުން

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީ

14. (ހ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަކީ އަސާސީ ގަވާއިދުގެ 86 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮމިޓީއެވެ.

(ށ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވަނީ ޖުމްލަ 9 (ނުވައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. އެ މެންބަރުންނަކީ:

1 ޕާޓީގެ ނާއިބު ރައީސް

2 ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން، ޤައުމީ މަޖިލީހުން އައްޔަނުކުރާ 8 މެންބަރުން.

MDP

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ ގާނޫނީ އަދަދު

15. (ހ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ގާނޫނީ އަދަދަކީ، ކޮމިޓީގައި އެވަގުތަކު ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދުގެ ދެބައިކުޅައެއްބައިއަށްވުރެ އެކަކު އިތުރުވާ އަދަދެވެ.

(ށ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ކަމެއް ފާސްކުރެވޭނީ ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުންނެވެ.

ވޯޓުގައި މުޤައްރިރު ބައިވެރިވުން

16. ފިޔަވަޅު އަޅާ ކޮމިޓީން ކަމެއް ނިންމުމަށް ނަގާ ވޯޓުގައި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަށްވެސް ވޯޓުދެވޭނެއެވެ.

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު

17. އަންނަނިވި ބާރުތަކާއި އިޚްތިޔާރުތަކެއް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

1 ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް މުރާޖަޢާކުރުން.

2 ޕާޓީގެ މެންބަރުންނާމެދު ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތައް ބެލުމަށް ވަކި ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލުމާއި، ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ބިނާކޮށް މެންބަރުންނާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުން.

3 ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއަކާ ގުޅިގެން ޝަކުވާ ބަލާ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަކަށް ހާޒިރުކުރަންޖެހޭ މެންބަރުން ހާޒިރުކުރުމަށް އެންގުން.

3 ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއާއި ގުޅިގެން ހޯދަންޖެހޭ ހެކިވެރިޔާ ހުށަހެޅުމަށް އެންގުން.

4 ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން އެކިފަރާތްތަކުން ހޯދަންޖެހޭ ހެކިވެރިންނާއި ލިޔެކިޔުމާއި މަޢުލޫމާތު ހޯދުން.

5 ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން ޕާޓީގެ އެހެން ގުނަވަންތަކުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ، ނުވަތަ އެފަރާތްތަކުގެ އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާނަމަ ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ފަރާތްތަކުގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް އެދުން.

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް ޝަކުވާއެއް އައުން

18. (ހ) މި ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއެއް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް ލިބޭތާ ބަންދުނޫން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެތެރޭގައި އެ ޝަކުވާއެއް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޝަކުވާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމާމެދު ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ނިންމާ ގޮތް ޝަކުވާ ހުށަހެޅިފަރާތަށާއި ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

ޝަކުވާއެއް ބެލުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް

19. މި ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ޝަކުވާއެއް ބެލުމުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން އަންނަނިވި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) މެންބަރުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ފުރިހަމައަށް އިޙްތިރާމްކޮށް، މެންބަރުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުން.

(ށ) މެންބަރުންގެ ޒާތީ މަޢުލޫމާތާއި، ޕާޓީގެ ސިއްރުތައް ހިފެހެއްޓުން.

MDP

(ނ) ޝަކުވާ ބެލުމުގެ މަރުޙަލާތައް ހަމަހަމަކަމާއި، ހާމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

(ރ) ޝަކުވާއިން ދިފާޢުވުމަށް ޝަކުވާ ހައްޤުވާ ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުސަތު ދިނުން.

(ބ) ޝަކުވާ ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible]، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލެއް މެދުވެރިކޮށް އެފަރާތުގެ [illegible] [illegible] ފުރުސަތު ދިނުން.

(ޅ) ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ނުވަތަ މައްސަލަ ހައްޤުވާ [illegible] [illegible] މަޤާމާއި ނުވަތަ [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ކ) ޝަކުވާ ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible]، މައްސަލަވެރިޔާގެ ހެކި ނުވަތަ މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުން.

(އ) ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތް [illegible] ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ [illegible] އެފަރާތްތަކުގެ މައުލޫމާތު ސިއްރުކުރުމާއި، ޝަކުވާ ހުށަހެޅުނު ސަބަބުން އެފަރާތަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެ [illegible] ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

20. ތަޙުޤީޤު ކޮމިޓީ އައްޔަނުކުރުން

(ހ) މެންބަރުންގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއެއް ބެލުމަށް ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ނިންމައިފިނަމަ، އެ ޝަކުވާއެއް ބެލުމަށްޓަކައި ތަޙުޤީޤު ކޮމިޓީއެއް އައްޔަނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ތަޙުޤީޤު ކޮމިޓީއަކީ ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީތަކުގައި [illegible]. އަދި ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއިން ނިންމާ [illegible] މަތިން، ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީއަށް [illegible] [illegible] މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

21. މަސްލަހަތު ފުށުއަރާނަމަ ޝަކުވާ ބެލުމުގައި ބައިވެރިނުވުން

(ހ) ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކާ މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ މީހެއްގެ، މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ މީހެއްގެ، ނުވަތަ އާއިލާގެ މެމްބަރެއްގެ، ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ މަސްލަހަތު އޮންނަ މީހެއްގެ ޝަކުވާ ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، އެ ޝަކުވާއެއް ބެލުމުގައި ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޙާލަތެއް [illegible] ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ކޮމިޓީގެ [illegible] [illegible] ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

22. ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

(ހ) ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީއަށް މައްސަލައެއް ހަވާލުކުރާއިރު، ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ މަޤާމަށް އެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު އައްޔަނުކުރަން ވާނެއެވެ.

(ށ) ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ހޮވާނީ ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކޮށްގެންނެވެ.

MDP

އެންގުންތަކާއި ތަކެތި ރައްދުކުރުން

23. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ބަލާ މައްސަލައެއްގައި މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް، ނުވަތަ މެންބަރަކު ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުކުރުމަށް، ނުވަތަ [illegible] ބޭނުމެއްގައި ފޮނުވާ ލިޔުމާއި އަންގާ އެންގުމެއް، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ގޮތަކަށް ފޮނުވައިފިނަމަ، އެ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެ އެންގުމެއް ރައްދުވީ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ހ) އެމީހަކާ ހަވާލުކުރުން.

(ށ) އެމީހަކު ދިރިއުޅޭ އެޑްރެހަށް ފޮނުވުން.

(ނ) އެމީހެއްގެ ދާއިމީ އެޑްރެހަށް ފޮނުވުން.

(ރ) އެމީހަކު ބޭނުންކުރާ، ނުވަތަ އެމީހަކު ދީފައިވާ [illegible] [illegible] ނަންބަރަކަށް ނުވަތަ އެ [illegible] [illegible] ފޮނުވުން.

(ބ) އެމީހަކު ބޭނުންކުރާ، ނުވަތަ އެމީހަކު [illegible] ދީފައިވާ [illegible] [illegible] އީމެއިލް އެޑްރެހަކަށް ފޮނުވުން.

ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް

24. (ހ) ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއަކާ ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި ނިމުމާއެކު މައްސަލައިގެ ތަފްސީލު ރިޕޯޓެއް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ތަޙްޤީޤު ރިޕޯޓުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް

2 މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް

3 މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ގޮތާއި ތާރީޚު

4 ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންގެ ނަން

5 ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީގެ ރިޔާސަތު

6 ބަލަން ޖެހޭކަމަށް ތަޙްޤީޤު ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

7 އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ހޯދުނު މަޢުލޫމާތުތަކާއި، އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދި ގޮތް

8 ހުށަހެޅުނު ޝަކުވާ ނިންމުމަށް ކޮންމެ މެންބަރަކު [illegible] ގޮތް

9 ކޮމިޓީގެ ނިންމުން

10 ނިންމި ތާރީޚު

ރިޕޯޓް ޖަމާކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުން

25. ތަހުގީގު ރިޕޯޓު އެކުލަވާލުމުގައި ރިޕޯޓް ޖަމާކުރުމަށް ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފުރުޞަތު ދޭނެއެވެ. އެގޮތުން، ރިޕޯޓް ޖަމާކުރުމަށް ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް މަދުވެގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ދޭންވާނެއެވެ.

ތަހްގީގު ކޮމިޓީގެ ފައިނަލް ރިޕޯޓް ތަންފީޒުކުރުން

26. ތަހްގީގު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖަވާބު ދިނުމާއެކު ނުވަތަ ޖަވާބުދިނުމަށް ދެވިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމާއެކު، ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޖަވާބެއް ދީފައިވާނަމަ، އެ ޖަވާބަށް ބަލާފައި، ތަހްގީގު ކޮމިޓީގެ ފައިނަލް ރިޕޯޓް ތަޢާރުފުކޮށް ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން ވާނެއެވެ.

ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

27. ތަހްގީގު ކޮމިޓީން އެކުލަވާލާ ތަހުގީގު ރިޕޯޓް ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީއަށް ލިބުމާއެކު އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) އިލްޒާމް ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް ނެތްނަމަ ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީން އެކަމެއް ބޭލުން.

(ށ) އިލްޒާމް ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް ނެތްނަމަ އެކަމެއް ބޭލުމަށް އަނބުރާ ތަހްގީގު ކޮމިޓީއަށް މައްސަލަ ފޮނުވުން.

(ނ) ތަހްގީގު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅު އަޅާ ކޮމިޓީއަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުން.

މެންބަރުންނާމެދު އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް

28. އަސާސީ ގަވާއިދުގައި، ނުވަތަ ޤާނޫނުތަކުގައި، ނުވަތަ ޕާޓީގެ ގަވާއިދުތަކުގައި ނުވަތަ އުސޫލުތަކުގައި ނުވަތަ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ޚިލާފަށް ކުރާ ކަމެއް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމެއްގެ ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅި، އެ ޝަކުވާއެއް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ ޝަކުވާ ރައްދުވާ މެންބަރާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ވަކި މީހެއްގެ ނުވަތަ ބައެއްގެ ކިބައިން މަޢާފަށް އެދުމަށް އެންގުން.

(ށ) ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ ކިބައިން ނުވަތަ ޖުމްލަކޮށް ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ކިބައިން މަޢާފަށް އެދި ބަޔާނެއް އާއްމުކުރުމަށް އެންގުން.

(ނ) ވަކި ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް އެންގުން.

(ރ) ޕާޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް ބައިވެރިނުކުރުން ނިންމުން.

(ބ) ޕާޓީގެ ހަރަކާތްތަކުން ވަކި ވަކި މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑް ކުރުން.

(ޅ) އެ މެންބަރަކު ކުރި އަމަލެއްގެ ކުށްބޮޑު މިނަން ބަލައި، ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް، ޕާޓީގެ އެއްވެސް މަޤާމަކަށް ކުރިމަތިލުން މަނާކުރުން.

(ކ) އެ މެންބަރަކު ކުރި އަމަލެއްގެ ކުށްބޮޑު މިނަން ބަލައި، ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް، ޕާޓީގެ ނަމުގައި ޤައުމީ އިންތިޚާބީ މަޤާމަކަށް ކުރިމަތިލުން މަނާކުރުން.

MDP

(ހ) އެ މެންބަރަކު ކުރި އަމަލެއްގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި، 100,000.00ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ އަދަދަކުން ޖުރިމަނާކުރުން.

(ށ) އެ މެންބަރަކު ކުރި އަމަލެއްގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބަލައި، ޤައުމީ އިންތިޚާބުތަކުގެ ކެންޑިޑޭޓަކަށް ޕާޓީގެ ހަރަކާތްތަކަށް ހިމެނުން، ޕާޓީއަށް ވަކި މުއްދަތަކަށް ހިދުމަތްކޮށްދޭން އެންގުން.

(ނ) ޕާޓީގައި އެ މެންބަރަކު ހުރި މަޤާމަކުން ވަކި މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑް ކުރުން.

(ރ) ޕާޓީގައި އެ މެންބަރަކު ހުރި މަޤާމަކުން ވަކިކުރުން.

(ބ) އެ މެންބަރަކު ޕާޓީން ވަކިކުރުން.

ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތް އެންގުން

29. ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއަކާ މެދު ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތް، އެ ނިންމުމެއް ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަކާއި ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް އެންގެންވާނެއެވެ

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް އަދި އިސްތިއުނާފުކުރުން

ޕާޓީގެ ނިންމުންތަކަށް އިސްތިއުނާފުކުރުން

30. ޕާޓީން ނުވަތަ ޕާޓީގެ ކޮމިޓީއަކުން ނުވަތަ އެއްވުމެއް މަޖިލީހެއް އަދާކުރާ ފަރާތަކުން ނިންމާ ނިންމުމެއް ނުވަތަ އަޅާ ފިޔަވަޅެއް، އަސާސީ ގަވާއިދާ ނުވަތަ މި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްޤު، އެ ނިންމުމާ ގުޅުންހުރި ނުވަތަ އެ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން ސީދާގޮތުން އަސަރުކުރާ ހާލަތެއްގައި ހުރި ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން

31. އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅާ ފޯމު ނުވަތަ އެ ފޯމާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ފޯމުގައެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ މުއްދަތު

32. (ހ) ކޮންމެ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭނީ އެ ނިންމުމެއް ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ށ) އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ، ނިންމުން ރަސްމީކޮށް އެ ފަރާތަކަށް ފޮނުވާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

33. އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް އެކުލެވިގެންވަނީ، ޕާޓީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހުން އިންތިޚާބުކުރާ 9 (ނުވައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

MDP

އިސް ފަނޑިޔާރު

34. އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތަކީ، އެ މަޖިލީހުގެ ފުލްބެންޗުގެ މެދުގައި ނަގާ ވޯޓަކުން އިންތިޚާބުކުރާ އިސް ފަނޑިޔާރެވެ. އިސްފަނޑިޔާރު ކަމަށް އިންތިޚާބުކުރަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުނަރު އޮތް ފަރާތެކެވެ.

އިސް ފަނޑިޔާރުގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު

35. އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިސް ފަނޑިޔާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމަށް، ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް ކަނޑައެޅުން.

(ށ) ޗެއާޕަރސަންގެ އިންތިޚާބުގެ އެންމެހައި ކަމެއް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން.

(ނ) އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން، އެ މަޖިލީހަށް ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ޤާނޫނީ ލަފާ ފޯރުކޮށްދިނުން.

(ރ) އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި، އެ މަޖިލީހަށް ބޭނުންވާ އިރުޝާދާއި ލަފާއާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން.

މައްސަލަ ބަލާ މަޖިލިސް

36. (ހ) އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ބެލޭނީ މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) ފަނޑިޔާރުންގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ، އޮނަރިޔި ޢަދަދެއްގެ ފަނޑިޔާރުން ތިބޭ މަޖިލިހަކުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އޮތް ނަމަވެސް، ހާއްސަ ޙާލަތެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރު މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އާންމުކޮށް އަދަދެއްގެ މަދު ފަނޑިޔާރުން ހިމެނޭ މަޖިލިހަކުން މައްސަލައެއް ބެލުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލައެއް ބެލުން

37. ޑިސިޕްލިނަރީ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރު މަޖިލީހުން އަންނަނިވި ކަންކަން ބަލަން ވާނެއެވެ.

(ހ) އަމަލުކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތު ރަނގަޅުކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

(ށ) ބަލަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ކުރީގެ ނިންމުންތަކަށް ބަލާފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

(ނ) ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ކުރީގެ ނިންމުންތަކަށް ބަލާފައިވަނީ ރަނގަޅަށްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

(ރ) ބަލާފައިވާ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ކުރީގެ ނިންމުންތައް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލާގައި ތަޠުބީޤުކޮށްފައިވަނީ ރަނގަޅަށްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

(ބ) ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނީ ސިޔާސަތުތަކާ ފުށުއަރާ ނިންމުމެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

(ޅ) ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަކީ ޕާޓީ ދެމިއޮތުމަށް، ނުވަތަ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ޕާޓީގެ މެންބަރުންނާއި، ޤައުމަށާއި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްކުރުމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެ ނިންމުމެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން.

މައްސަލަ ނިންމުން

38. އިސްތިއުނާފު ފަރިޔާދުންގެ މަޖިލީހުން ބަލާ މައްސަލައެއް ނިންމަންވާނީ އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރެ ގޮތަކަށެވެ.

(ހ) އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުން ދެމެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން.

(ށ) އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުމުގެ ބައެއް ދެމެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން.

(ނ) އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެނައުން.

މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު

39. ފިޔަވަޅުއަޅާ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ފަރިޔާދުންގެ މަޖިލީހުން ބަލާ މައްސަލަ ނިމުމާއެކު، މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް އެ ރިޕޯޓު ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށާއި ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފަސްނުކޮށް ފޮނުވާނެއެވެ.

ރިޕޯޓުގައި ހިމެނެންޖެހޭ ކަންކަން

40. އިސްތިއުނާފު ފަރިޔާދުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ހ) މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް

(ށ) މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް

(ނ) މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ގޮތާއި ތާރީޚު

(ރ) އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ބަލާ މަޖިލީހުގައި ހިމެނޭ ފަރިޔާދުންގެ ނަން

(ބ) މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު

(ޅ) މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

(ކ) މި ގަވާއިދުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާމެދު މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ ފަރިޔާދެއްގެ ރައުޔު

(އ) ނިންމި ގޮތް

(ވ) ނިންމި ސަބަބު

އެންމެ ފަހު ނިންމުން

41. އިސްތިއުނާފު ފަރިޔާދުންގެ މަޖިލީހުގެ ނިންމުމަކީ، އެ މައްސަލައަކާމެދު ޕާޓީން ނިންމާ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެވެ.

ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ބޭރުން ހައްލުވުން

42. (ހ) ޝަކުވާ ގަވާއިދާއި، ސިޔާސީ ޕާޓީތަކާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފުނުވާ ހާލަތެއްގައި، ޕާޓީގެ ސިޔާސީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފު ގޮތަކަށް ސިޔާސީ ހަރަކާތްތެރިވެއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލަ ބެލުން ވަކި ކޮމިޓީން މަޖިލީހަށް ހަވާލުކުރުމަށް ނުވަތަ ހައްލުކުރުމުގެ ބާރު އިސްތިއުނާފު ފަރިޔާދުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން މިފަދަ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، އެކަމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުންނެވެ.

މައްސަލަ ބެލުން ހުއްޓާލުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބު

43. ވަކި މައްސަލައެއް ބެލުން މަޑުޖައްސާލުމަށް ނުވަތަ، މައްސަލައެއް ނުބެލުމަށް އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން އަންގާނަމަ، އެ ނިންމުމެއް ބިނާކުރި ސަބަބުތައް އެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފިޔަވަޅު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ހާއްސަ އުސޫލު

44. (ހ) މި ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ޕާޓީން ވަކިކުރުމުގެ ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ ޤައުމީ އިންތިޚާބީ މަޤާމަށް ކުރިމަތިލާ މީހެއްގެ މައްސަލަ ކަމަށްވާނަމަ، އެ ފިޔަވަޅު ތަންފީޛުކުރަން ވާނީ އޭނާ ޕާޓީން ވަކިކުރުމާމެދު، އޭނާ އިންތިޚާބުވެފައިވާ ދާއިރާއެއްގައި ތިބި، ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި ނަގާ ވޯޓަކުން ނުވަތަ ވޯޓެއްގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުގެ ތާއީދު ލިބިފައިވާނަމައެވެ.

(ށ) ޤައުމީ އިންތިޚާބީ މަޤާމަށް ކުރިމަތިލި މީހާ ޕާޓީން ވަކިކުރުމާމެދު ވޯޓަށް އަހަން ވޯޓަކުން އަހަންވާނީ، އޭނާގެ މައްސަލަ އެދި ފިޔަވަޅު ނިޔާއީ ފިޔަވަޅުތަކަށް ވުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވޯޓު ދިން މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތު ލިބޭނީ އޭނާ ޕާޓީން ވަކިކުރުން ނުފެންނަކަމަށްނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު އެއްސެން ފިޔަވަޅުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު އިސްތިއުނާފު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

އާންމު ކަންކަން

މާނަކުރުން

45. (ހ) މި ގަވާއިދުގައި، ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ހިލާފަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާނަމަ، އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ދޭހަނުވާހައި ހިނދަކު:

"ޕާޓީ" ނުވަތަ "އެމް.ޑީ.ޕީ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަށެވެ.

"ޤައުމީ އިންތިޚާބު" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެކިއެކި މަޤާމުތަކަށް މީހުން ހޮވުމަށް އިންތިޚާބުތަކާއި ރިފަރެންޑަމް ހިންގައި އެންމެހައި އިންތިޚާބުތަކަށެވެ.

"އާއިލީ ގުޅުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، މަންމައާއި، ނުވަތަ ބައްޕައާއި، ނުވަތަ ދަރިއަކާއި، ނުވަތަ އަންބަކާއި، ނުވަތަ ފިރިއަކާއި، ނުވަތަ އެއްބަނޑު އެއްބަފާ ނުވަތަ އެއްބަނޑު ނުވަތަ އެއްބަފާ ކޮއްކޮ މިހެންނެވެ.

(ގ) މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި މުއްދަތު ގުނާނީ ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމަނައިގެންނެވެ.

(ސ) މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހައި ހިނދަކު، މުފްރަދުކޮށް ގެނެސްފައިވާ ލަފުޒުތައް ނުވަތަ އިބާރާތްތައް، އެ ލަފުޒުތައް ނުވަތަ އިބާރާތްތަކުގެ ޖަމްޢު މާނައިގައި އަދި ޖަމްޢުކޮށް ގެނެސްފައިވާ ލަފުޒުތައް ނުވަތަ އިބާރާތްތައް އެ ލަފުޒުތަކުގެ ނުވަތަ އިބާރާތްތަކުގެ މުފްރަދު މާނައިގައި ބުނެވުނުކަމަށްވާނެއެވެ.

މި ގަވާއިދު އިސްވުން

46. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިގެން ވަކިގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާގުޅޭގޮތުން، ޕާޓީގެ އަސާސީ ގަވާއިދު ފިޔަވައި، އެހެނިހެން ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، އެ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް އިސްވާނީ މި ގަވާއިދެވެ.

ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

47. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ގަވާއިދު ޕާޓީގެ ޤައުމީ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް، ޕާޓީގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި އާއްމުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

3 އޮގަސްޓު 2026

ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ އަސާސީ ގަވާއިދުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ވާގޮތުގެ މަތިން، 2026 އޮގަސްޓު 2 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވި ޤައުމީ މަޖިލީހުގެ 4 ވަނަ ދައުރުގެ 36 ވަނަ ބައްދަލުވުމުން، ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ގަވާއިދު ފާސްކުރަން ނިންމުމުން، 2026 އޮގަސްޓު 3 ވަނަ ދުވަހު ޕާޓީގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި އާއްމުކުރެވިއްޖެއެވެ.